

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 " "
 Helyben háború hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 " "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 " "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 Úrnap utáni napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.
 A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására
 vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.
 Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.
 Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, okt. 17.

Mensa Academica.

Budapest és Kolozsvár után a vidéki jogakadémiák is kezdenek arra a megdöbbentő felfedezésre jutni, hogy akár hány hallgatójuk többet koplal, mint a mennyit tanul s rongyosabb a ruhájuk, mint a könyvük — ha egyáltalán van könyvük.

Az egri jogakadémiáról vesszük az értesítést, hogy az ottani tanári kar és diákság egy értelemmel, nagy lelkesedéssel megalakította az ifjúsági diákasztalt, az egri jogakadémiai Mensa Academicát.

Érdemesnek tartjuk ideiktatni a tanári kar indoklását, a melylyel az egri Mensa Academica megalakítását szükségesnek tüntette fel:

Megdöbbenő, de úgy van, hogy a mi magyar ifjúságunk egyrésze, mondhatni nagy része elzúlik az éhség miatt. Ki a megmondhatója annak, hogy hány oly ifju, ki kedvező anyagi viszonyok között az állam, a társadalom szolgálatára válhatott volna, kidült csupán azért, mert nem bírta ki — az éhséget, a mi sehol sem oly keserves, mint az iskolában, ahol az éhség, melyet a nagyon is igénybe vett agy a korgó gyomorral viv, a legkeményebb.

És e tudásban megtörik, elvész nemcsak a gyerge, hanem az erős testalkatu is, aminek a kárát igen gyakran inkább a köz valija, mint a küzdők sorából kidült egyén.

A budapesti egyetemi ifjúság nagy részének nyomora sokkal ismeretesebb, minthogy annak festésével kellene a Mensa Akadémia szükségét bizonyítani.

Egri Mensa Akadémiáról lévén szó, az egri szegény jogász helyzete döntőbb motívum. Az akadémián a mult tanév hallgatói között az első félévben 42, a másodikban 46 volt a vidéki, egri 53 — illetőleg 47.

A ki vidékről az egri jogliceumba jön, az tulnyomólag szegény fiu.

Ambícióval jön Egerbe, telve reménnyel s csakhamar keservesen csalódik.

Majd 50 ügyvéd van Egerben, azt reméli a szegény vidéki, különösen a viszonyokkal nem ismerős első éves, hogy ennyi ügyvédi irodában csak akad kereset, a mely hasznos gyakorlat is egyuttal. Itt is — ott is bekopogtat. Hiába. Az ügyvédi irodákat az egri fiuk foglalják le első sorban. Az ügyvédek is egészen természetesen szívesebben alkalmaznak egri fiut, a ki itt van a vakációk alatt is s nem akasztja meg az irodai munkarendet a gyakori helyettesítéssel. A vidéki fiukat előjegyzik ugyan, de megtörténik, hogy az első éves csak harmadéves joghallgató korában lép elődje, vagy elődje helyébe. Ügyvédi irodában való foglalkozás nem jut tehát az arraszorulóknak fele részének sem.

Kevés a munkaadó, sok az ajánlkozó munkás, a ki szívesen dolgozik havonként 8 forintért, hogy évek mulva elérje a 15 frt maximumot.

Ha nem juthatott a vidéki fiu ügyvédi irodába, tanítástól remél jövedelmet. Azt hiszi, hogy a sok egri középiskola diákjai közül könnyen kap tanítványt. Ebben is csalódik. A középiskolában is sok a szegény jó

tanuló, a tanárok nem is vádolhatók a miatt, hogy inkább azoknak juttatja a kondíciókat. A szülők meg inkább biznak a diákban, a ki folytonosan a középiskolai tantárgyakkal foglalkozik.

Ritka jogász, de még kevesebb vidéki fiu kapja az átlagos 6—10 frtot jövedelmező kondíciókat.

A megyei s városi hivatalok, az állami hivatalok nem nyújtanak Egerben keresetet a jogászoknak s nem is nyújthatnak.

Ügyvédi iroda és tanítás, ez az egri jogász kereseti forrása, a mit pedig ez a szegényebb elemnek nyújt, az egyedül a minimális 20 forintnyi koszt pénznek is a felét téríti meg. A többit honnan szerezzék meg az egri jogász, ha hazuról nem segíthetik szülei?

Ugyanezeket a sorokat lehet alkalmazni szépen Nagyváradra is s csak a számokban lesz eltérés. Nálunk nem 100, hanem 200 jogász van s nem 50, hanem 85 ügyvéd. Az igaz, hogy a fizetési viszonyok jobbak, a mennyiben teljesen gyakorlatlan »golya«-jogász is megkap pusztán fél napi irodai munkáért 10—15 frtot, egész napra 20—30 frtot is, de persze ez még mind kevés. A vidéki jogászok nagy része nálunk is harcban áll a gyomorral — és ebben a harcban jogi tanulmányai lesznek minden esetre a vesztesek.

Hogyan lehetne ezen segíteni?

Igaz, ott van a jogakadémiai segélyegylet. Ennek azonban az a sajátsága, hogy igazi buzgalmat csak az elnökválasztás alkalmával fejt ki, a segélyosztáskor pedig annál kevésbbé buzgólkod-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Apa s fiu.

Hta: Henry Kistemaekers.

SZEMÉLYEK.

Briant. — 40 éves.

Az öreg. — 80 éves.

A színház portása.

Egy nagy boulevardi színház művészpályájában. Briant (kinek fontos szerepe van a darabban, melyet játszanak) egy hatalmas karosszékekben ül, s újságot olvasva várja a jelenését, ami a felvonás végén fog bekövetkezni. A függőnyt épp most húzták fel. A páholy ajtaján kopogtat valaki.

Briant. — L'het!

A portás. — Behajol az ajtón. — Bocsánat.

Briant ur. Kérem szépen, Nantes-ből valónak tetszik lenni?

Briant. — Nantes-ből? . . . Oanan. Miért kérdi?

A portás. — Bocsánat . . . Briant urnak nem René a keresztnéve?

Briant. — Hát ezt meg honnan tudja, Capu bácsi? René . . . az, az, René.

A kapus. — Aztán negyven évesnek tetszik lenni?

Briant. — Psz! . . . Ugyan jöjjön be. Mit áll a nyitott ajtóban! (A kapus belép.) Tegye be már egyszer. (A kapus beteszi az ajtót.) Aztán

mondja, mit jelent ez a faggatózás? . . . (Nagy kíváncsian.) Tán csak nincs valami asszony a dologban?

A portás. — Nem egészen. Bocsánat . . . Valami öreg ember.

Briant. — Micsoda?

A portás. — Igenis kérem, egy öreg ember. Aztán nincs is valami jól öltözködve!

Egy hete minden áldott nap a nyakamra jár s ezekkel a bolondos kérdésekkel kínoz. Eleinte szóba se igen álltam vele, de aztán addig-addig okoskodott, hogy mégis megígérttem neki, hogy no majd beszélni fogok Briant urral . . . Végre azt mondtam, jöjjön el valamelyik este tíz órákor . . . Hát aztán ma beállított. Megint megpróbáltam volna elküldeni, de olyan boldogtalannak látszik, olyan keservesen kunyorált . . . hogy amint látni tetszik . . . mégis csak feljöttem. Bocsánat . . .

Briant. — Aztán hát tulajdonképen mit akar velem?

A portás. — Semmit. Csak azt szeretné tudni, hogy Briant ur csakugyan Nantes-ből való-e, meg hogy René-e a keresztnéve, meg hogy . . .

Briant. — Jó, jó, hát csak mondja meg neki, aztán küldje el Isten hírével. Magának meg nyugodalmat jó éjszakát kívánok, Capu bácsi.

A portás. — Köszönöm szépen. Tudja, Briant ur, csak azért jöttem, mert olyan szomorú az az öreg. Bocsánat . . . (Elmegy.)

Briant egy percig álmodozva nézi a cigarettafüst kékes gyűrűt és ismét újságjába merül. Így mulik el néhány perc. Aztán megint kopogtatnak.

Briant. — L'het!

A portás. — Bocsánat . . . Megint itt vagyok. Ezt kérte, hogy hoznám fel.

Egy újságpapír darabkát nyújt át a művésznek, melyre plajbászszal két szó van írva.

Briant, gépiesen nyul a papir után. — Ki? . . . kicsoda?

A portás. — Hát . . . az az öreg!

Briant. Már megint! (Olvassa.) »Pierre Briant.« (Nagy meglepetéssel:) Oh! . . . (Magában:) Lehetetlen! . . . (Habozva:) Küldje fel.

A portás. — Hej, de megőrül majd Bocsánat . . .

A portás eltávozik. Csakhamar egy magas, meg-görnyedt, ráncos, reszkető aggastyán lép a páholyba. Ruhája tiszta; meglátszik rája, hogy titkolja a nyomorát. Kürtös kalapját mintha zsbárustól vette volna kölcsön. A két férfi egymásra néz. Briant arca elsápad a festék alatt. Az aggastyán még jobban reszket, még jobban meggörnyed és szeméi megnedvednek.

Briant. — Kérem . . .

Az öreg. — Igen, én vagyok . . . Szegény fiam! . . . Végre mégis látjuk egymást!

Briant, hebeg. — Üljön . . . te . . . (Közlebb tolja a karosszéket.)

Az öreg, lerokad a székre. — Tudod-e, mennyi ideje már? . . . Huszonkét esztendeje, fiam!

hatik, mert nincs miből. Két-három jogászt tudna talán hathatósan segíteni; de mit tegyen, mikor évente 40—50 ifju folyamodik segélyért? Azt teszi, hogy felaprózza e segélyösszeget 3—20 frtos részletekre s így osztja ki, a mi pedig nemcsak megélni kevés, hanem meghalni sem sok.

Régi tapasztalat a jogakadémián, hogy a pénzzel való segélyezés teljesen célját tévesztette, sőt néha egyenesen káros is. Felmerült a könyvvel való segélyezés eszméje is, de ez meg sok gyakorlati akadályba ütközik. Nincs más mód, mint gyökeres reformra térni s az eddigi móddal teljesen szakítani.

Kövesse Nagyvárad Budapest, Kolozsvár és Eger példáját.

Egy nagyvárad Mensa Academica igen sokat lendítene jogakadémiánkon s vonzerőt gyakorolna a jelenleg Budapestre tóduló ifjuság egy részére is. Igen sokan azért mennek a fővárosba, mert azt remélik, hogy ott — igaz, tanulmányaik rovására — könnyebben jutnak megélhetéshez. A Mensa Academica már nagy könnyebbségére szolgál, mert olcsón elég jól megél. Adjuk meg ezt a könnyebbséget a vidéki akadémiák hallgatóinak is és mindjárt közelebb jutottunk a fővárosi és a vidéki főiskolák népessége közt mutatkozó megdöbbentő aránytalanság megszüntetéséhez.

Nagyváradon megvan ehhez a kellő alap: a jogakadémia segélyegyletének ma már tekintélyes összegre rugó alaptökéje. Ehhez jönnének egyéb adományok, mert nem lehet benne kételkedni, hogy ilyen nemes célú intézménytől Nagyvárad áldozatkész társadalma távolmaradna.

Mi csak fölvetettük az eszmét. A továbbiakra pedig ajánljuk az egri példát a nagyvárad kir. kath. jogakadémia tanári karának és ifjuságának figyelmébe.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8—5 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

A trónbeszéd.

Az új országgyűlést megnyitó trónbeszéd — mint értesülünk — első sorban a közigazgatás államosítása nagy művének felépítését fogja a törvényhozás jövő munkájául megjelölni. Be fogja továbbá jelenteni, hogy a kormány nagyobb hitelt szándékozik kérni a törvényhozástól a Duna és Tisza között tervezett csatorna kiépítésére és egyéb beruházásokra, valamint iparpártolási célokra. A trónbeszéd rá fog mutatni végül a kedvezőtlen gazdasági helyzetre és arra az eszközökre, a melyekkel a kormány bajukon segíteni akar.

A pótválasztások.

A fővárosban.

A székesfővárosban a folyó hó 2-án lezajlott általános országgyűlési képviselőválasztások tudvalevőleg azt eredményezték a politikailag egyesített IX. és X. kerületekre, hogy a fellepett három jelölt közül Hock János és dr. Springer Ferenc között újabb választás vált szükségessé, melynek keresztülvitelét a központi választmány a tegnapi napra rendelte el.

Mint választási elnök dr. Tóth László szerepelt.

Reggel 8 órakor az elnök az iskolaépület előtt kihirdette a törvényszabta módon a választás megejtését és a szavazás megkezdésére pont 9 órát tűzte ki. A közbeső egy órai idő alatt a küldöttségek és a bizalmi férfiak felesketését végezte az elnök, a ki ezután a szavazás sorrendjére lézve a sorshuzás által való döntést rendelte el. Sorshuzás után megállapított, hogy a Hock-párt kezdi; így tehát huszankint bocsátották hol a Hock-hol Springer-pártiakat a szavazatszedő küldöttség elé.

Az elején a szavazás meglehetősen lassan halad.

Délelőtt 10 órakor a szavazatok aránya ez volt:

Hock 161
Springer 157

Fél tizenegy óra előtt megjelent Halmos János polgármester Ágotha László tanácsjegyző társaságában, hogy a választás menetéről magának meggyőződést szerezzen. Mindent rendben talált és rövid ott időzés után ismét távozott a jelen voltak élénk éljenzése között. A szavazatok fél 11 órakor így állottak:

Hock 220
Springer 216

A vidéken.

Kecskemét, október 17. A felsőkerületben Kovács Pál függetlenségi visszalépett és így dr. Szeless József szabadelvűpártit egyhangulag képviselőnek kiáltották ki. Szeless megköszönte a mandátumot. — Az alsókerületben Nagy Mihály szabadelvűpárti és Rapsányi Kossuth-párti között rendben folyik a szavazás.

Tab, okt. 17. Ugron Akos visszalépeése következtében Nessi Pál Kossuth-párti képviselőjelöltet egyhangulag képviselővé kiáltották ki.

Letenye, okt. 17. Csesznák József szabadelvű párti jelölt visszalépett, mire Szűllő Géza néppártit képviselőnek kiáltották ki.

Vác, okt. 17. Gajáry Géza szabadelvű 780, Bossányi György néppárti 750 választót hoztak be vidékről. A szavazás 10 órakor rendben kezdődött.

Fülöpszállás, okt. 17. Thaly László Ugron-párti jelölt ma visszalépett s így egyhangulag Csávolszky Lajost választották meg képviselőnek.

A pinczehelyi választás.

Pinczehely, okt. 17. Tizenegy nappal a pinczehelyi vérengzés után, csendben és rendben folyt le a küzdelem a Rátkay László és Szücs József pártja között. Az általános csend és rend dacára, kevés ilyen érdekes választása volt az országnak. Egy teljes brigád: tizenhat század gyalogság és tizenkét svadron lovasság szállta meg Pinczehelyt, hogy a tiszta választást ilyen biztosíthassák.

Az utcákon annyi a katona, hogy ennyivel Szerbiát el lehet foglalni.

Briant. (Mintha álmodnék.) — Huszonkét esztendeje!

Az öreg. — Hát... képzelted, mennyire fel vagyok indulva... ugy-e érted?... A történetek után... így... találkozni... Hisz egy egész élet áll közöttünk!...

Briant. — Egy egész élet!
Hosszas hallgatás. Az aggastyán zokog. Briant is mélyen meg van hatva, de megindultságába valami leküzdhetetlen elfogultság van vegyülve; kettejük közt nem röpített el a szikra, mely szívét meggyújtáná.

Az öreg. Erővel akar kelni. — Hadd csókoljalak meg... Huszonkét esztendő!

Briant. Önkéntelenül át akarja magát engedni az ölelésnek, de a hajlás közben egyszerre megáll. — Oh!... de... ki van festve az arcom... De mégis megéleli atyját. Az öreg mindkét kezét megfogja és nézi-nézi.

Az öreg. — Milyen boldog vagyok!... Milyen boldog!... Tudod-e, hogy meg se ismertelek volna... Bizony pelyhes állu kamasz voltál akkor!... De most remek egy fiu vagy!... Milyen szakállad lett!

Briant. — Csak álszakáll.

Az öreg. — Ah! igaz... El is felejtettem... Pedig olyanak szeretnék látni, amilyen vagy... Oh, óh, végre itt állok előtted... — fiam, ez a legboldogabb óráim, pedig nagyon öreg ember vagyok! — a tán... most se látlak a magad mivoltában. De hát mindegy!... Boldognak látlak... híres... gazdag vagy...
Briant. — Oh!...

Az öreg. — Ah! olvastam az újságokat!... Mind megkapjuk... (Hirtelen kijavítja szavait, mintha valami iszonyut mondott volna.) Mind megveszem őket... Nagyon meglepődtem... Briant! Briant! lehetséges volna!... Kikérdeztem a portást. Ah! de nehéz volt egyet-mást kivenni belőle!... Mindennap gyalog jöttem ide Montrouge falucskából... Gyalog jöttem, mert... az orvos eltiltotta a kocsi-kázást... Igen, a szivbajom miatt... De mégis, az én koromban nagyon fárasztó az ily hosszú ut. Aztán soha sem tudtam meg semmit... Mig végre ma este! Ah! szegény fiam!

Briant, lassan. — Bizony... sok idő telt el s sok minden történt, mióta hazulról eljöttem!...

Az öreg. — Igen... Huszonegy esztendeje, hogy egyedül vagyok... Rólad beszéljünk... fiam! csak te rólad!... Ugy-e szerencséd volt?... jó csillagod támadt!...

Briant. — Sok nyomorúságban volt már részem.

Az öreg. — Nekem is, de...
Briant. (Folytatja.) — Mind a négy sarkán megfordultam a világnak... és mindenütt csak nyomort láttam... De annál jobb... Nem panaszkodom. A nyomor tett azzá, ami vagyok. Az embernek minden mesterséget meg kell próbálnia, amíg az igazit megtalálja. Most már én is megtaláltam. És jól el is találtam.

Az öreg. — Igen! igen! Ugy-e mindened megvan, amit kívánsz!

Briant. — Az embernek soh' sincs meg

mindene, amit kíván... Aztán meg nagyon is sok aljasságot láttam.

Az öreg. — Nagy művész vagy. olvastam.
Briant. — És te, atyám?... és te? Ez inkább érdekel.

Az öreg. — (Mintha megrettenne.) Én!... (A szókat keresgéli.) Már mint én!... én vissza vonultam a világból... Hiszen öreg ember vagyok... Csendesen élek...

Briant. Hol?
Az öreg. — Egy... egy barátommal, egy régi barátommal... Nőtlen ember. Együtt lakunk. Kis jövedelmeink...

Briant. — És nagyjában boldogok vagytok?

Az öreg. — Oh! nagyon, nagyon!... Az én koromban nincsenek nagy igényei az embernek... Jövedelem nem tulságos, de... öregnek elég ugy-e bár?... A mondatot egy bizonytalan kézmozdulattal fejezi be.

Briant. — Aztán láttál-e már a szinpadon?

Az öreg, zavartan. — Nem. Esténként nem igen járok ki... Meg van tiltva... (Ajkat harapdálja.) Igen, megtiltotta az orvosom! Öszintén szólva, este sosem jövök el hazulról. Ma egyszer sikerült úgy intézni, hogy eljöhöttem... Oh! nagy dolog ám ez, mert a szabályzat... akarom mondani az orvosom... nagyon rám parancsolt... Igen szigorú ember. Elég az hozzá, itt vagyok. Már most mondd meg, hoi láthatlak napközben. Nekem legalkalmasabb úgy három óra tájban.

Legelsőnek Pinczehely szavazott, hatvan szavazat esett Rátlayra s vagy háromszáz Szűcsre.

Mindegyik transzport elé huszárság megy, nehogy baj essék, amint átvonul az ellenséges hangulatu Pinczehelyen.

Hat órakor Schwetz Antal dr. kihirdette az eredményt: Rátlay László 457 szavazatnyi többséggel képviselővé választott. A katonaság ezután elvonult és Pinczehelyre ráborult a czücsdes, sőtét éjszaka.

Egán szobra.

Keményre edzett léleknek kell lennie annak, aki elvekért, fennálló, megcsontosodott rossz rendszer ellen küzdeni akar.

Kálvária nélkül nincs megdicsőülése az ilyennek s ha a keresztet nem bírja, el se induljon ideális utján.

Egán is nagy munkába fogott. Egy népet akart megmenteni és nagyon hitvány munkát végzett volna, ha dicsérik akcióját, értéktelent, ha hallgatnak róla. Egánról nem hallgattak.

Felekezeti gyűlölködésről vádolták, Páris ur kiküldetése idején meg szabálytalanságokról is.

Egán pedig dolgozott a nagy lelkek sajátos vaskövetkezteségével minden akadály daczára tovább, első szándéka szerint.

Vége tragikus lett. Egy ostoba golyó, mely véletlenül kiröpült puskájából, pillanat alatt megölte s lelki és testi vigasz nélkül hanyatlott le a földre melynek boldogságáért élt.

Tragikus vége után lehetetlen, hogy a gyűlölet el ne pirulna és a felekezetieskedő vádaskodás el ne szegyelne magát.

Egán megdolgozott, de a nemzet még nem fejezte ki munkásságáért elismerését.

Ebből kifolyólag Bartha Miklós a M-gban a következőket írja:

Mikor a rutén inség állandósága nyilvánvaló lett: komoly férfiak ültek tanácsot, komoly lélekkel. Jó szándékuk kereste a mentőszert, de sikertelenül. Végre is Darányi miniszter vette kezébe az ügyet és megbizta Egánt annak tanulmányozásával.

Egán a helyszíntre ment, leszücsztette mérőőnját a nyomor mélységeibe, vizsgálta az embereket és a viszonyokat, a gazdasági és erkölcsi életrendet, a pauperizmus okait, a talajviszonyokat, a szociális helyzetet, a birtokmegosztást, a munkaképesség fokát, a hajlamokat és tehetségeket, az egyént és a tömeget, az erőt, mely nem ad munkát, a mezőt, a mely ki van élve és azt a sörnyű elnyomatást, melyben a nép a korcsma-, a bolt-, a pénz-, a legelő- és a felesmarha-uzsora alatt sínlődik.

Ezen tanulmány eredménye egy emlékirat, mely alaposságánál fogva a földművelési kormány gazdag levéltárának legbecesebb kincsei közé tartozik. A tanulmány első része az állapotot ismerteti; a második az orvoslas módjait foglalja magában; a harmadik a rutén kérdésnek és ezzel kapcsolatban az egész Kárpát-hegyvidéknek nemzeti jelentőségével foglalkozik.

A rutén nyomor problémájával a nemzetiségi kérdés megoldásának kulcsát ragadta erős kezeibe Egán Ede. Kimutatta, hogy a rutének között megindítandó akció négyszázezer lelket terel a magyar faj szerető ölébe és hogy az eredmény ugyanez lesz a tótoknál és oláhoknál is, ha a Kárpát-hegyvidék egész gyűrűzetében folytatjuk az akciót. Nagyszabásu tervét a nép vagyoni megizmosodására, erkölcsi gondozására, jogainak védelmére és az ebből fakadó szeretetre és néphálára alapította. Eredmények bizonyítják, hogy számításában nem volt csalódás.

A földművelési kormány elfogadta az Egán tervét és annak megvalósítását ő reá bizta.

Miközben dolgozott, megjelent — nem a bírálat, hanem — a vád. Ezt a fennkölt, magasztos és világos lelket ocsmány váddal: felekezeti gyűlölködéssel terhelték. Szemmel látható volt, hogy akik állást foglaltak működése ellen, azoknak halvány fogalmuk sem volt az akció mivoltáról. Erzékenyebb lényt, mint ő, képzelni sem lehet. Végtelen sok keserűséget okozott szegénynek az a vádaskodás. De türt és dolgozott tovább.

Most már pihen. De pihenő sirja sok jó embert nyugtalanít. Mi lesz a rutén akcióval? Kétségkívül sokan vannak, kik az ő helyét elfoglalni hajlandók. Van-e azonban olyan, aki azt a helyet betölteni is tudná?

Nyugtalanít a vele való leszámolás kérdése is. Ő nekünk adta szívét, elméjét, egész tevékenységét. Cserében ezért jóformán semmit sem adott a nemzet.

Magyarország adósa maradt az Egán Ede kiváltságos és bősies szellemének, aki élt követelés nélkül és meghalt jutalom nélkül.

Rójjuk le adósságunkat!

Önfeláldozó tevékenységének színterén állítsunk emléket az Egán Ede tisztelőre. Akcióját Szolyván kezdte. Munkásságának itt volt a központja. Intőzkedéseinek javarészt itt fogalmazta meg. Dicső emlékét itt örökítsük meg.

Szerény körben a gyűjtés már megkezdődött. Almássy Imre gróf kétszáz koronával nyitotta meg az adakozást. Nem kételkedem, hogy a derék gróf szívesen áll a mozgalom élére. A »Magyarország« készséggel fogadja az adományokat és nyilvánosan számol el. Ettől a készségtől a többi hirlapok sem zárkoznak el.

Becsüljük meg az Egán Ede munkásságát, akinél hasznosabb polgára nem volt e hazának, és emeljünk számára emléket Szolyván, hogy a hálás nép oda zárandokoljon kegyeletének buzgó lerovására.

Az a szobor ha fenn áll, erőt és kitartást fog adni az utódnak. Mert a munka nincs még befejezve s a folytatása is oly nehéz, mint a kezdet volt.

Erzsébet kir. hercegnő kézfogója.

— Német lapok az eljegyzésről. —

Erzsébet kir. hercegnő eljegyzése alkalmából érdekes dolgokat ír a Berliner Tageblatt. Eszeszint senki sem sejtette még az udvarnál sem, hogy a fiatal Windischgrätz herceg a kis kir. hercegnőt nőül fogja venni, noha a nyáron a Traun-tó mellett a fiatal herceg mindig a kir. hercegnő társaságában volt. A kis kir. hercegnő különben igen magas és igen karcsu teremtés, jóval magasabb, mint a különben is magas termetű anyja. A hirtelen növés miatt nagyon féltették a kis kir. hercegnőt s hogy beteg ne legyen: eddig az ősz és tél legnagyobb részét enyhe éghajlat alatt, Bozenben, Griesben és a Rivireán töltötte; csak így lehetett az egészségét megmenteni. A kis kir. hercegnő különben nagyon komoly, sőt azt lehet mondani, hogy komor leány, a mi persze természetes és érthető dolog, ha meggondoljuk, hogy a szüleinek milyen gyászos sors jutott osztályrészül. Csak azóta vidult fel egy kissé a kis kir. hercegnő, mióta Windischgrätz herceggel megismerkedett. Érdekes, hogy a mostoha atyját, Lónyay grófot még soha sem látta a kis kir. hercegnő, sőt nem is fogja látni, mert állítólag ki van kötve, hogy Stefánia a leányával nem fogja megismertetni a második férjét. (Ebben azonban alaposan téved a B. T. bécsi tudósítója, mert Lónyay gróf tudvalevőleg jelen volt az eljegyzési udvari ebéden.)

A Windisch-Graetz név különben a Berliner Tageblatt szerint nemcsak Magyarországon, hanem Csehországban és Bécsben is gyűlöletes. Windisch-Graetz tábornagy 1849-ben nemcsak Magyarországon követett el kegyetlenéseket, hanem Csehországban is oly hajmeresztő dolgokat mivelt, hogy a föllázadt nép betört a herceg palotájába s az elmenekült herceg nejét és gyermekét valósággal szétépte. Windisch-Graetz herceg volt az is, aki Bécsét bombáztatta s mint fővezér a hadműveleteket oly ostobául vezette, hogy »szellemi képtelenség« miatt mentették föl fővezéri állásától.

A fiatal Ottó herceg különben, mint családjának valamennyi tagja, a vallásosságban nagyon buzgó. Dicsérik a herceg zenei műveltségét is.

Erzsébet kir. hercegnő már a nyáron kijelentette ő Felsőge előtt Ischlben, hogy ki-

Briant. — Majd úgy csináljuk a dolgot, hogy velem reggelizel, amikor csak teheted, minél gyakrabban. Este nem igen lehet, mert rendszeren későn jutok vacsorához.

Az öreg. — Nem lehet, semmikép se lehet. Tudod, az ilyen öreg embernek megvan a megrögzött szokásai . . . Mindig otthon eszem, a barátommal . . . Hanem mondd, hol lakol?

Briant. — Egy egész kis házat vettem bérebe a Berthier boulevardon; nem nagyon messze a Porte Maillot-tól.

Az öreg. félenken. — Az nagyon messze van Montrouge-tól . . . A kocsiszás . . . tiltva van . . . a szívbajom miatt.

Briant. — Hát akkor majd csak én foglak meglátogatni!

Az öreg. félenken. — Nem! . . . Nem! . . . inkább én megyek hozzád . . . Így legalább kimozdulok hazuról. Különben hónapokig is otthon ülnek.

Briant. — Az se lesz baj! Nem hiszem, hogy ezek a nagy utak javadra válnának. Lehetetlen mindig gyalog bejönni!

Az öreg. — Jó, hát tudod mit? Jöjj elém — jó messzire . . . Aztán majd utközben találkozunk . . . Például a Montsouris parkban. Ott igazán gyönyörű . . . Különösen tavaszkor!

Briant. — De szegény öreg atyám, hiszen most a telet tapossuk. (Látva az erőlködést, hirtelen valami furcsa érzés kezd a fiu szívet szorongatni, valami meghatározatlan, kegyetlen érzés. Megáll a beszédben, végig néz az aggastyán nyomor-

ruságos ruházatán, és megrázkódik.) Nem! nem! Elmegyek hozzád . . . minden nap elmegyek, amikor délelőtt nem vagyok elfoglalva. Így lesz, én nem másképp. Hol is lakol, kérlek?

Az öreg. magán kívül. — Kérlek . . . ne jöjj hozzám! . . . Agyon unná magad . . . Az öreg emberek kiállhatatlanok! Inkább megmondom, hogy a barátom . . . a régi barátom . . . akivel együtt lakom . . . nagyon elkeseredett egy alak! Igen . . . nem is csoda, mert sok baja volt már! . . . Ki nem állhatja a látogatókat . . . Ha már együtt élek vele, hát jobb, ha békében vagyunk egymással! De lám, a Montsouris parkban . . . vagy másvalahol . . .

Briant. — Atyám!

Az öreg. — Fiam!

Briant. — Atyám, mondd meg a valót. Van valami, amit titkolsz előttem! mondd meg a valót!

Az öreg. (Reszkető hangon.) — Ugyan mi mondanék! . . . igazán nincs titkom!

Briant. — De igen!

Az öreg. — hosszas habozás után. — Oh! . . . Ugy szerettem volna elhallgatni . . . úgy szerettem volna! . . . Hát bizony, kicsikém, az a nő mindenemet magával vitte, tönkretett . . . egészen tönkre . . . adósságba is meritett . . . Aztán hát . . .

Briant. (Szorongva.) — Aztán? . . .

Az öreg. — Most a szegények házában vagyok!

hez szeretne nőül menni s több óra hosz-
száig tartó beszélgetés után ő Felsége bele-
egyezett a házasságba. Ebben különben már
eleve bizonyos volt a kis kir. hercegnő, mert
elég szer hallotta nagyanyjának a boldogult
Erzsébet királynénak azt a határozott kije-
lentését, hogy a Habsburg-házban többé ne
politikából, hanem szerelemből kössék a há-
zasságokat.

Tegnap a külügyminiszteriumban az illető
udvari méltóságok bevonásával a kir. hercegnő
eljegyzésének ügyében tanácskozás volt külön-
féle állam- és vagyoni jogi kérdések megbeszélésé-
végett. A kir. hercegnő egybekelése előtt az
ily esetekben szokásos renunziáció is meg fog
történni.

UJDONSAGOK

Választási prolog.

A nemsokára megejtendő városatyaválasztás-
ások előre vetik árnyékukat.

Találgatják itt is, ott is, kik fognak bent
maradni a városi képviselőtestületben, kik ma-
radnak ki belőle?

Ugy látjuk mindenfelé, hogy a szabadelvű
párt elkeseredése óriási az ellenzék ellen. Tisza
kibuktatása fáj, erősen fáj s már is emlegetnek
neveket, a melyeknek szerintük áldozatul kell
esnie a visszatörlésnek.

Ezzel szemben a 48-as párt aránylag csend-
ben viselkedik, pedig az október 3-iki győzelem
után csak neki volna joga követelni, hogy a
közgyűlésen neki több tagsági hely enged-
tessék.

Annyi bizonyos, hogy a közgyűlés külső
képe alaposan meg fog változni — különösen
ha a szabadelvű párt tovább is feszíti a szakad-
óban levő hurt s elkeseríti az ellenzékét.

Mindenképpen legjobb lesz tehát azokat a
pontokat keresni, a hol megérti egymást a két
fél, mert különben ismét nagy meglepetések áll-
hatnak elő.

Emlékezzünk rá, hogy *Tisza* Kálmán bu-
kása is milyen váratlanul pottyant bizonyos el-
bizott kőrök nyakába!

Berzeviczy nem mond le.

Mióta *Tisza* Kálmán megbukott ősi fész-
kében s kimaradt a parlamentből, mindennap
felmerül a lapokban valami kombináció, hogy
miképpen fog üresedni valami mandátum *Tisza*
Kálmán számára.

Először arra gondoltak, hogy *Hieronym*,
akinek két kerülete van, egyiket átadja *Tiszá-*
nak. (Igy írták a lapok, — mintha az csak
ugy menne a választók megkérdezése nélkül!)
De erre Széll lapjai sietve kijelentették, hogy
előbb *Plósz* miniszternek kell mandátumot ke-
ríteni, azután *Láng* Lajosnak és csak azután
jöhet *Tisza* Kálmán. *Láng*nak is csak ugy ke-
rül mandátum, ha *Latinovics*ot vagy *Ruffy* Pált
kinevezik valahová. Azután le akarták mondatni
Tisza javára *Ebergényit* az abrudbányai man-
dátumról, aki azonban kijelentette, hogy nem
mond le. Majd *Szeged* következett, — amely-
nek képviselőjét főispánnak szánták, — utána
Arad, ahonnan *Salacz*ot akarták valahová ki-
neveztetni, — egyik puhatólózás sem sikerült.
Időközben jött a halálhíre az öreg *Rétyi* Mi-
hálynak, a técsői követnek; de csakhamar meg-
czáfolták ezt is — Técső nem jöhet számba. E
sikertelen kísérletek után *Budapestre* gondoltak,
ahonnan előbb *Morzsányi*-t (Erzsébetváros) néz-
ték ki s előkelő fővárosi közjegyzőségre kandi-

dáltak, — de nem kellett *Morzsányi*nak, kere-
ken kijelentette, hogy a mandátum nem jäték,
a választók bizalmával nem szabad ily módon
visszaadni. Végre *Budapest-Józsefvárosra* ve-
tették szeméiket s ezt már annyira komoly de-
lognak vették, hogy a felhivatalos *Magyar*
Nemzet is közölte tegnap. Huszonnégy óráig
sem tartotta magát a hír: megjött a czáfolat.
A Pesti Napló írja:

»Mint a legilletékesebb helyről értesülünk,
teljesen valótlan az egyik estilapnak az a híre,
mintha *Berzeviczy* Albert, a főváros VIII-ik ke-
rületének képviselője mandátumáról lemondani
szándékoznék«.

Egyelőre tehát nincs kilátás itt sem. De
azért kombináció sok fog még előkerülni.

TAJÉKOZTATO.

Október 18. Iparisk. biz. ülés a városházán d. u. 4
órákor.

Október 19. 20. Lóverseny Nagyváradon.

Október 23. Képviselőválasztás Székelyhídon.

November 19. Az Erzsébet leányárvaház záslószentelési
ünnepélye.

* **Személyi hir.** *Szunyogh* Péter Bihar-
megye alispánja néhány napi távolléte után
tegnap hazaérkezett.

* **A virilisek névjegyzéke.** A virilisek név-
jegyzéke ellen beadott felebbezésekkel tegnapi
ülésében foglalkozott a bíráló választmány. Az
ülésen dr. *Beöthy* László főispán elnöklésével
jelen voltak: dr. *Várady* Zsigmond, dr. *Fried-*
länder Sámuel, *Janky* József, *Harmathy* Károly
és *Istvánffy* István aljegyző. Nyolcz felebbezést
vettek elbírálás alá, melyek közül a *Kepes* *Ign-*
*áczt*et elfogadták, a *Weintraub* Mór, *Moskovits*
Mór, *Czeglédy* Sándor, *Hillinger* Lipót és *Kug-*
ler Albert által beadottakat pedig elutasították.

* **Lovetto búcsuja.** *Lovetto* altábornagy,
a kit ő Felsége a trienti vár parancsnokává
nevezett ki, tegnap búcsuzott el a nagyváradi
helyőrség tisztikarától. A tisztiek nevében
Latscher vezérőrnagy mondott beszédet. *Lovetto*
meleg szavakkal válaszolt.

* **A törvényszéki palota javítása.** Hóna-
pok óta tart a munka s most végre befejezé-
séhez közeledik. A törvényszéki palota másod-
dik emelete már csaknem teljesen készen áll.
Már elhordták azokat a torlaszokat, amelyek a
lépcső feljárásokat elállták, ugy hogy bárki
megtekintheti a befejezése felé nagy lépésekkel
közeledő munkálatokat. A beomlott plafondki-
javították, újra festették s e hó végén vagy a
jövő hó elején újra beköltözik a bűnügyi osz-
tályelbogyott helyiségeibe. Ideje is; mert a
mostani állapot a heringszerű összezúfolások-
kal egyenesen tarthatatlan.

* **Robbanás a pinczében.** Megrendítő eset
történt tegnapelőtt *Gobi* András fászi lakos
pinczéjében. *Gobi* első szőlőbirtokos a község-
ben. Az idén *Gobi* teljesen megtöltötte a pin-
czéjét borral s ennek leszűrésével és a hor-
dók megtöltésével foglalkoztak *Alecseki* József
és *Dobi* József odaváló lakosok, akik a *Dobi*
munkásai voltak. Ketten egy nagy 15 akós teli
hordót bocsátottak le a pinczéjébe s ennek a
dugóját, noha a hordó uj borral volt megtöltve,
elfelejtették felnyitni. Tegnapelőtt az említett
két munkás éppen ennek a bedugaszolt hor-
dónak a közelében dolgozott, a mikor a hordó
iszonyu durranással szétrobbant. A kiomlott
gáz és a széthullott hordó darabok oly erő-
vel sujtották a két embert a pincze kőfa-
lához, hogy mind a kettőnek koponyája szét
zuzódott s a két ember halva maradt a pin-
czében. A robbanás különben felszakította a
pincze kőboltzatát is így a felszakadt kő-
darabok eltörték *Gobi* feleségének a lábát is.
A szerencsétlenségért a csendőrség *Gobi* Ferencz
pinczetulajdonost vonta felelőségre.

* **Apostolok háza.** Öreg, öreg ember mind
a tizenkettő, öreg, vagy a kor, vagy a betegség
miatt. Ott laktak egy kis bogárhátú házban, a
Kőfaragó-utca tengelyében. Nagysütőtökön
együtt vorultak fel a székesegyházba, a lábmo-
sás szertartásához, aztán haza, vissza a kis
házba. Akinek még élt valami hozzátartozója,
annak csak jól ment dolga, mert ilyen törődött
népségnek mindig van ügye-baja, de bizony a
ki magára maradt öregségére, az ugy állott,
mint szedett szőlő ág. Most rájuk elkövetkeztek
a jó napok. *Pompás*, kényelmes hajlékuk épült
és mint az élő szeretet, mint a látható gond-
viselés vonultak be közéjük is a szent *Vincze*
leányai. Ugyan honnan is maradhatnának el
ezek, ahol nyomorról van szó, ahol szeretetre
van szükség? A *Vincze* házból lett áthelyezve
három kedves testvér, kiknek főnöknője testvér
Dórothea lett. E testvérek fogják a székesegy-
ház rendben tartását is végezni. Isten áldása
legyen új munka terükön is hű kísérőjük.

* **A szultán gyógyíthatatlanul beteg.** A
szultán beteg. Baját nem lehet gyógyítani és
már operáció se segít rajta. Négy évvel ez-
előtt annyira súlyosodott a szultán vesebaja,
hogy két keresztény orvost hívtak a *Yildiz-*
kioszkba. Az egyik a *Stavrodomion* görög kór-
ház igazgatója, a másik egy müncheni tanár.
A két orvos azt mondta, hogy csak operáció
segíthet, ellenben *Emin* bey, a szultán házi-
orvosa azt állította, hogy elég lesz a befecsken-
dezés is. A szultán erre hallani sem akart az
operációról. *Emin* bey befecskendezést végzett,
ami jó eredménnyel járt. *Emin* ezért basa-
rangot kapott és sok ajándékkal halmozták el.
Negyedévvvel ezelőtt új erővel tört ki a szultán
vesebaja s mert ezuttal a házi orvos nem tudott
segíteni, a szultán ismét a két keresztény or-
vost hívtatta. A müncheni orvos azonban kije-
lentette, hogy a baj előrehaladottsága miatt
már operáció nem segíthet; ugyanezt mondta
a görög orvos is. Ez az orvosi tanácskozás
augusztus hónap utolsó napjiban történt meg,
de ezt is, a szultán szenvedő állapotát is, le-
hetőleg titkolták. Időközben azonban egy kül-
földi nagykövetség a vele jó viszonyban levő
török udvari hivatalnokoktól megtudta a dolgot,
amely így terjedt el az európai diplomaták kö-
rében.

* **A községi elemi iskola áthelyezése.** A
városháza építési munkálatainak megkezdhetése
czéljából az építés befejezéséig a *Nagy-Teleki-*
utczán levő községi elemi iskolának jelenlegi
helyiségeiből való áthelyezése vált szükségessé.
Iskolatermekül részint a *Balogh* Döme-féle ház-
ban kibérelt helyiségek, részint a csillagvárosi
óvoda helyiségei lettek átalakítva. Az átköltö-
zés a jövő hétfőn veszi kezdetét, miért is a ta-
nitás pár napig szünetelni fog.

* **Betörő vőlegény.** Különös eset képezi
közbeszéd tárgyát *Besenyő* község lakosai kö-
zött. *Viczelka* Imre odaváló gazda embernek
a leánya jegyben járt *Körtélyesi* Mihály oda-
váló legénygyel. A legény szegény volt s e
miatt *Viczelka* nem szívesen adta hozzá a leá-
nyát, de mert a leány szerette a legényt, az
apa nem akarta leánya boldogságának újat ál-
lani. *Viczelka*nak a szomszéd község határában
volt egy kis földcsékéje, a mit a mult hónap-
ban eladott s az árát, 4300 koronát a mult va-
sárnap fizették ki neki. *Viczelka* ugy nyilatko-
zott mikor a földet eladta, hogy az árát a leá-
nyának adja hozományul. Ugy látszik azonban,
meggondolta a dolgot, mert másnap, hogy a
pénzt megkapta, kijelentette, hogy a pénzt be-
teszi a takarékpénztárba. *Körtélyesi* Mihály szá-
mitott arra, hogy az eladott földek árát meg-
kapja a leánynyal. Nagy volt tehát a meglepe-
tése, a mikor kedden este megtudta a meny-
asszonyától, hogy az öreg be akarja tenni a
pénzt a takarékpénztárba. *Körtélyesi*, a ki is-
merős volt a háznál s tudta, hogy az öreg hol
tartja a pénzt, még azon éjjel elhatározta,
hogy a pénzt megkeríti. Tudta, hogy az öreg
az utca felé eső szobában tartja a pénzt, a
cseléd pedig a hátulsó szobában alszik. Még

azon éjjel benyomta a Viczelkák ablakát s azon keresztül behatolt az utcái szobába, hogy a ládából a pénzt elvigye. Viczelka azonban a ládából a pénzt megkapta, ott aludt a pénzével mióta a pénzt megkapta, ott aludt a pénzével az első szobában. A mikor Körtélyesi a ládát az első szobában, az öreg felébredt, lekapta a falról a revolvert s azzal rálőtt a sötétben dolgozó alakra. Körtélyesi, akit a lövés nyakszirten ért, egy jalkiáltással összeesett és meghalt. A lövésre befutottak a házbeliék s rémülve látták, hogy a megölt ember Körtélyesi Mihály, a Viczelka Anna vőlegénye volt.

* **Pisztolybárba.** Tegnap délután a Volfierdőben **Karácsonyi Aladár** a »Nagyvárad« belső munkatársa s a Magyar Szinpad felelős szerkesztője pisztolybárba vitt **Kaczér Vilmos**sal. Felek kétszer váltottak golyót, de sebesülés egyik részről sem történt.

* **Halálozás.** Részvételt vettük a következő gyászjelentést:

Szabó Károly mint férj; Szabó Gusztáv és neje, mint szülők; Szabó Etelka férjezett Pálffy Mórigné; Szabó Róza férjezett Kürthy Endréné; Szabó Piroška és Mariska mint testvérek; özv. Szabó Károlyné mint anyós és az összes rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatják a felejtetetlen hű feleség, a legjobb gyermek, testvér és menynek **Szabó Károlyné** szül. Szabó Emmának f. hó 17-én reggeli 7 órakor életének 22-ik, boldog házasságának 10. hónapjában rövid szenvedés után történt elhunytát. A drága halott földi maradványai folyó hó 19-én délelőtt 10 órakor fognak Lakatos-utca 208. szám alatti lakásáról az ev. ref. egyház szertartása szerint a nagyvárad-olaszi sirkertben örök nyugalomra tetetni. Mely végtisztességtételre az elhunytak rokonait, barátait és ismerőseit bánatos szívvel meghívjuk. Nagyvárad, 1901. október 17. Aldás és béke hamvaira!

* **Bercsényi Béla** halálához. A nagy népszerűségnek örvendett kitűnő színész és színi pedagógus holttestét, tegnap délelőtt helyezték ravatalra József-köruti lakásán. Az ezüstszürke érzékporsó a szalonban fölállított mennyezetes ravatalon fekszik. Körülötte harminczkét ezüst kandeláber áll, a falak mellett pedig délszaki növények törnek meg a terem komor feketeségét. A halott fekete szalonruhába öltözve pihen a koporsóban. Az utolsó napok fájdalmas órái szenvedő vonásokat rajzoltak arczára. A szíve fölött gyöngyvirágból s piros színű rózsákból kötött szép csokrot helyeztek. Ezen a csokron kívül délig nem küldtek koszorút a gyászházba. A ravatalos termet délután 2 órakor megnyitják a közönségnek. A koporsót zárt gyász kocsin holnap délelőtt feltíz órakor átviszlik a Nemzeti Színház udvarába és innen temetik el holnap délutáni három órakor. Az egyházi szertartás végével a színház nevében **Boöthy László**, a színi akadémia nevében **dr. Várady Antal** igazgató búcsúztatják el a halottat.

A Nemzeti Színház ezt a gyászjelentést adta ki:

A Nemzeti Színház igazgatósága és tagjai fájdalommal szívvel tudatják, hogy

Bercsényi Béla ur.

a Nemzeti Színház tagja folyó hó 16-án, 58-ik, színjátszó tagságának 29-ik évében meghalt.

A boldogult hült tetemét folyó hó 18-án délután 3 órakor kísérik a Nemzeti Színház udvarából örök nyugalomra.

A Nemzeti Színház tagjai egy öttagú bizottságot küldtek el tegnap **Halmos János** főigazgatóhoz, a kitől díszsír helyet kérnek **Bercsényi Béla** urnak.

* **Modern reklám.** Egy prágai lapban a napokban olyan hirdetés jelent meg, mely ugy alakja, mint tartalma miatt általános figyelmet és érdeklődést keltett és az olvasók kíváncsiságát a legnagyobb

mértékben fölizgatta. A hirdetés az illető ujság egy félfoldját töltötte be s gyászjelentés módjára bekeverítve, nagy betűkkel a következő megható kérelmet tartalmazta:

Márta! Bocsáss meg és térj vissza hűn szerető férjedhez.

Egon.

Kávéházakban, vendéglőkben és egyéb nyilvános és magános körökben alig beszéltek egyébről, mint e hirdetésről s mindenki részvételt érzett aszegény elhagyott »hűn szerető« férj iránt. Persze mindenki elsősorban azon törte a fejét, hogy ugyan miért hagyhatta el az asszony a férjét és hogy vajon nincs-e ismerősei között oly házaspár, a hol a férjét Egonnak s az asszonyt Mártának hívják. A fejtevésekre azonban nem sokáig volt alkalom, mert másnap a rejtély meg volt fejtve. Ugyanabban a lapban ugyanis másnap a következő válasz jelent meg:

Egon! Csak akkor megyek haza, ha megveszed nekem azt az elegáns pluche paletót vagy a köpenyt, melyet multkor az X. Y. női divat-czég kirakatában megbámultunk.

Márta.

A leleményes kereskedőnek e fényes reklám meglehetősen pénzébe került, de költsége még aznap tetemesen megtérült, mert bizonyára nagyon sok Márta akadt, a ki férjét Egon sorsával fenyegette, ha nem néz el vele a második hirdetésben persze megnevezett üzletbe.

* **Magyar név.** A belügyminiszter **Damocza György** élesdi lakos, csendőr nevének **Széplakira** kért átváltoztatását megengedte.

IRODALOM.

Az Aquinói sz. Tamás-Társaság ülése.

A keresztény szellemű bölcsészet művelésére alakult **Aquinói-Szent Tamás** Társaság az 1901. évi október hó 23-án, szerdán délután 5 órakor, Budapesten, a központi papnevelő-intézet aulájában (IV., Papnevelde-utca 7., I. emelet) rendes felolvasó ülést tart. Tárgysorozat: 1. Folyó ügyek. 2. Dr. **Rott Nándor** rendes tag felolvasása: A belső érzékről.

Tarka szinpad. Budapesti levelezőnk írja: A vidéki sajtó egy részét a minap a fővárosból elárasztották interviewekkel és cikkekkel, a melyek a Tarka szinpad czimen tervbe vett új művészi vállalkozás ellen irányulnak. E cikkek forrása egy budapesti képes hetilap, amely ugyszólván összes hasábjait a Tarka Szinpad elleni akciójainak szenteli. Hogy a vidéki színeszet e kérdésben tisztán lásson, röviden válaszolhatom a Tarka Szinpad című művészi vállalkozás célját és a formát, amelyben ez a magyar előadás a **Waldmann Imre** igazgatása alatt álló Fővárosi Orfeum helyiségében a közönség elé fog kerülni. Előre kelendőnek tartom, hogy a Tarka Szinpad vállalkozója, **Waldmann Imre** magyar születésű ember és magyar honpolgár. Erti anyanyelvét és képzett megbízható szakember, épp ugy a varieté, mint a színház terén. Törekvései feltétlenül tisztességesek, mert bár vállalata várakozáson felül szép sikereket ért el, hogy megmutassa együttérzését a nemzeti kultúra harcával magyar színészekkel irodalmi nívón álló magyar dolgozókat akar játszani, ott, ahol eddig kizárólag a német szó volt az uralkodó. Meggyőző értelemben a magyar előadást külön választja az arista résztől, a vendégül kiszolgált erre az időre megszünteti és mindenben aktív magá a színészegyesület alap-szabályainak. Aki pedig nála szerződést köt, annak becülettel óvja meg érdekét, különállítását a varietétől s főgondja, hogy a magyar társulat tekintélyét is biztosítsa. A vállalkozást legelőkelőbb kritikáikkal elszellemi termékekkel. Néhány nap múlva módunkban lesz részletes műsorát adni az első hónapok művészi munkájának s az bizonyára el fogja osztatni a kétséget, melyet szervezői, rosszakaratu támadások iparkodnak a vidéki színeszetben fölébresztetni.

Igazságszolgáltatás.

Kereskedő, a ki mérleget nem készít. A vidéki kiskereskedők közül sokan inkább tudatlanságból, mint rosszakarattól a törvény által előírt könyveléssel és mérlegkészítéssel nem igen törődnek, azt rendszeren el nem készítik, mi pedig előbb-utóbb kitérnek és érzékeny büntetést von maga után.

Igy járt **Frank Bernát** tenkei kereskedő is, ki a mérlegkészítéssel nem igen gondolt s e miatt a törvény elé került, mely ezen gondatlanságáért 40 korona pénzbüntetéssel sújtotta őt.

Vasvillával fenyegetett végrehajtó. **Márián** Gáborné gézényi lakos sehogysem akart beleegyezni abba, hogy az adósságaiért lefoglalja a holmiját a végrehajtó. Midőn megjelent az executio a háznál, vasvillát kapott kezébe, rákiáltott az ügyvédre és végrehajtóra:

— Keresztül szurjak benneteket kutyák, ha be mertek jönni!

E miatt került **Marián** a nagyvárad kir. törvényszék elé, a mely bűnszék mondta ki őt a hatóság elleni erőszak vétségében s ezért **14 napi fogházra** ítélte.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR.

Péntek: Gascognei nemes.
Szombat: Gascognei nemes.
Vasárnap d. u. Sulamith este: Kurucz fúfang.

O t t h o n.

Kevésszámú közönség gyönyörködött tegnap este **Sudermann** nagyhatású drámájában, — mint az nagyobbrészt drámai előadásokon szokott lenni. Hogy mi ennek az oka? Sokféle választ nyernénk rá. Legtöbben kétségkívül azt mondanák, hogy egy jó drámai előadás a vidéken: fehér holló. Es nem mennek messze az igazságtól, kik ezt mondják. De méltányosnak is kell lennünk, — nem kívánhatjuk azt, hogy oly precíz drámai előadást lássunk nálunk vagy bárhol is a vidéken, mint a főváros szinpadjain. Mert az kétségkívül áll, hogy a színházlátogató publikum nagy részének operett kell. Természetes dolog tehát, hogy erre szervezkednek legjobban a szinigazgatók s a drámai személyzetben a hiányt vendégszereplésekkel pótolják.

Agyonütöttek a mi színházunkban is már egy pár szomorujátékot, de meg kell adni, hogy volt néha jó előadásban is részünk. A közepes sikerrel előadottak közé számíthatjuk az Otthon tegnapi előadását. A szereplők többé-kevésbé igyekeztek rajta, hogy jót produkáljanak.

Kacziány Viola hűen adta vissza a sálei házból kitiltott, dacos természetű **Magda** lelkében egymással harczoló két vonást: az otthon szeretetét és a művészetért való rajongást. A fiatal művésznő bár elég otthonosan mozog a szinpadon, de mozdulataiban, játékában van valami bizonytalanság, mit azonban a gyakorlat majd el fog tüntetni.

Szarvasi Halsterdink lelkész szerepében meglehetősen volt.

Peterdy a szigorú, katonás természetű, ellentmondást nem tűrő **Swartze** ezredest kifogástalanul adta. Meglátszott minden mozdulatán, hogy szerepének minden mondatát minucziózan tanulmányozta.

Szerepeikben jók voltak **Benkő, Pataky, Szohaer Olga.** (M—s. A—r.)

A »Pillangó kisasszony« Nagyváradon. Somogyi igazgató lépéseket tett a »Pillangó kisasszony« szenzációs újdonság megszerzéséért, mely az összes vidéki színházakat megelőzőleg Nagyváradon fog először színre kerülni.

Cyrano de Bergerac. Edmond Rostand világhírű romantikus darabjának, a Cyranonak teljesen a párisi minta szerint készült gyönyörű díszletei, a melyet Strausz Béla, a Vígsház dekoráció festője nagy gondnal készített, utolsó részletei tegnap érkeztek Nagyváradra. A darab szereplői már teljesen elkészültek, a próbákat is befejezték, így a nagy hírű darab legközelebb színre kerül.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 21.

Idénybérlet 21.

Nagyváradon, pénteken, 1901. okt. 18-án

A gascognei nemes.

vagy

Az ördögvár szellemei.

Regényes operette.

S Z E M E L Y E K :

Dzsems, momouti herceg	—	Perényi József
Méri, a neje	— — —	Székely Irén
Krusztillak, gascognei lovag	—	Pintér Imre
Puppinel báró, francia kormányzó	—	Füredi József
Martini szigetén	—	Deésy Alfréd
Semrő gróf, francia követ	—	Bognár János
Röttler, angol ezredes	—	B. Horváth Irma
Mirett, Méri komornája	—	Ámon Margit
Cascaritta, Rifli leánya	—	Bérczi Gyula
Marsan, a kormányzó titkára	—	

HELYARAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr., Támlászkék 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 óra után.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Holnap szombaton, okt. 19-én

U G Y A N E Z.

REGÉNY-CSARNOK.

KÖVESSÜK ÖT!

Irtá: Sienkiewicz Henrik. Fordította: dr. Rada István.

18.

Senki sem tett a legkisebb czé zást sem a dél közeledtére. De Cinna, a ki nem szűnt meg figyelemmel kíséni az árnyék haladását, dobogni kezdte szívét, mikor látta, hogy egyre rövidebb és rövidebb lesz.

Igymaradtak bizonyos ábrándozásba merülve s a legkevésbé nyugtalannak maga Antea látszott.

Az ágyon kitakartan fekvő, fejét biborvankosra támasztva, élvezettel szivta az üde levegőt, melyet a nyugoti szellő a tenger mellől hozott.

De dél felé ez a szellő gyengült, a melegség pedig nagyobbodott. A naptól melegített nárdus-bokrok mámorító illatot árasztottak. Egy kökörcsin csoport fölött tarka lepkék röpködtek. Az ágyat és az embereket megszokott apró gyökök félelem nélkül jöttek ki a hasadékokból, de azért résen voltak. A világosság és melegség befolyása, a derült kék égboltozat alatt az egész föld pihent.

Timon és Cinna egyaránt elmerült a mérhetetlen békébe. A beteg, mintha álom környékezte volna, lehnnyla szempilláit s csak a keblétől fűző mély sóhaj zavarta a csundat.

Eközben Cinna észrevette, hogy az árnyék elvesztette hosszal alakját és röviden állt meg lábánál.

Dél volt.

Antea egyszerre fölnyitotta szeméit és szokatlan hangon mondá:

— Caius, add ide a kezedet!

Ez élénken fölkel, a vér megfagyott ereiben: a látomások rettenetes pillanata közelgett.

— Látod — kérde a fiatal asszony — azt a világosságot; a mely ott a levegőben gyülemlik? mint reszket, csillog és felém jön...

— Antea, ne nézz arra! kiáltott fel Cinna.

De, oh csoda! arczán nem volt félelem. Ajkai megnyitak, szeméi mereven néztek, s mérhetetlen öröm ömlött el arczán.

— Egy fényoszlop jön felém, — mondá.

— Látom!... Ó az! A Názáreti Jézus!... Mosolyog... Oh, az édes!... Oh, az irgalmas!... Átszurt kezei felém tárulnak, mint anyai karok!... Caius! Egészséget, üdvösséget hoz nekem, magához hív!

Cinna sápadtan felelé:

— Ha hív bennünket, kövessük őt!

*

Egy óra múlva, az ellenkező oldalról, a villába vezető köves ösvényen Pontius Pilátus jelent meg. Arczáról le volt olvasható, hogy oly hirt hoz, melyet ő — mint okos ember — a hiszékeny és tudatlan tömeg találmányának tekintett.

Valóban, izzadságtól fedett homlokát törölgette, már távolról kiáltá:

— Képzéjétek... Az emberek az állítják, hogy feltámadt!

(Vége.)

TANUGY.

A fővárosi diákok felekezeti statisztikája. Erdődi Béla, a budapesti középiskolák főigazgatója, összeállította a most középiskolába járó fővárosi diákok felekezeti statisztikáját. Eszerint első helyen állanak a római katolikus tanulók, a gimnáziumban 2797, a reáliskolában 1244, összesen 4041 létszámmal, vagyis az összes diákoknak, 9537-nek 42,3 százaléka. Ezután következnek mindjárt az izraeliták. Számuk a gimnáziumokban 2501, a reáliskolában 1447, összesen tehát 3948 létszámmal, vagyis az összes diákoknak 41,3 százaléka izraelita a fővárosban. A reáliskolákban az izraelita tanulók még a római katolikus tanulók számát is meghaladják, amennyiben a reáliskolák tanulóinak 48,3 százaléka izraelita és csak 41,6 százaléka római katolikus. A többi vallás felekezetei együttvéve is a gimnáziumokban csak 1251-et (20,4 százalék), a reáliskolákban 296-ot (10 százalék) együttvéve a kétfajta középiskolán összesen 1548-at (16,4 százalékot) számlálnak. A részletes felekezeti statisztika ez:

	gimnáziumban	reálban
róm. kath.	42,9 százalék	41,6 százalék
gör. kath.	0,6 »	0,1 »
gör. keleti	0,6 »	0,6 »
ág. hitv.	8,9 »	5,5 »
ev. ref.	9,6 »	3,9 »
unitárius	0,4 »	0,1 »
izraelita	36,7 »	48,4 »

Egyébként kimutatja a főigazgató, hogy az idén 259-czel több a gimnázista és 50-nel több a reálista tanuló. Legnagyobb a VII. kerületi gimnázium 1308 tanulóval, aztán a VIII kerületi 927, az V. kerületi reál 763, az V. kerületi gimnázium 690, a kegyesrendi 687, a VIII. kerületi reál 615, a VI. kerületi reál 613, a református 571, az I. kerületi gimnázium 560, a IV. kerületi reál 548, az evangélikus 512, a VI. kerületi gimnázium 502, a II. kerületi két középiskola 449—435, a leánygimnázium 302 tanulóval.

TAVIRATOK.

Pótválasztások.

A mai nap folyamán megtartott pótválasztásokról éjjel érkezett távirataink a következők:

Budapest, okt. 17. A IX—X. kerületben megtartott pótválasztás a legnagyobb valószínűség szerint *Hock János* győzelmével fog végződni. Ő maga állandóan a nép között járkal, a mellette korteskedő asszonyok-leányok reverenciáját csókolják s fényesebbnél-fényesebb ovációkat rendeznek. Egy *Radoné* nevű zsidó asszony ötvennél több szavazatot hozott, a fiakkeresek ingyen szállítják a voksoló polgárokat! Az éjjel, az eredmény után fáklásmenet lesz tiszteletére, mely alkalomra a zenészek ingyen ajánlották fel szolgálataikat.

Este 6 órakor a szavazatok aránya:

Hock János 1260*Springer Ferencz* 1215

Hock János többsége rohamosan emelkedik, győzelme bizonyos.

Budapest, okt. 17. (Saj. tud. táv. éjjel 12 órakor) A választás még mindig tart. *Hock János*nak 1612; *Springer Ferencznek* 1443 szavazata van.

Budapest, okt. 17. (Saját tud. táv.) A IX—X. kerületben a választás eredményét pont éjfélkor hirdették ki. *Hock János* 2022 szavazatot, *Springer Ferencz* 1753 szavazatot kapott, tehát 269 szöbbséggel *Hock János* választatott meg.

Debreczen, okt. 17. *Dobiecckzy Sándor* szabadelvű *Varga Lajos* Kossuth-pártival szemben 198 szöbbséggel választatott meg a III-dik kerület országgyűlési képviselőjévé.

Debreczen, okt. 17. (Saj. tud. táv.) Az éjfélt után kihirdetett eredményt 15000 főnyi tömeg hallgatta végig. Az elnök *Dobiecckzy Sándor* szabadelvűt jelentette ki megválasztott képviselőnek, a ki 172 vokssal kapott többet. Ezen kijelentésre óriási zendülés támadt, *abczug, le vele* kiáltások, a tömeg áttörte a kordont, beverte a boltok kirakatait, a győztes párt választóit meglámadta.

A katonaság kivont karddal verte szét a zendülőket, 80 könnyebb és súlyosabb természetű sebesülés történt. A helyi vasut egy uri nőt elgázolt, az urnő meghalt. Több mint 150 embert letartóztattak, a kedélyek nagyon izgatottak; a katonaság egész éjjel patroliroz.

Vác, október 17. (Saj. tud. táv.) A küzdelem nagyon erős s az eredmény szerfölött kétséges; délután a szavazatok aránya:

Gajári Géza szabadelvű 1111*Bossányi György* néppárti 910

Kecskemét, október 17. (Saj. tud. táv.) Délután 6 órakor a szavazatok aránya a következő volt:

Nagy Mihály szabadelvű 374*Rapsányi István* Kossuth-p. 357

Nagy Istvánnak nagyon kevés kilátása van a győzelemre, jelenleg *Rapsányi* emberei szavaznak.

Kecskemét, október 17. (Saj. tud. távirata). *Nagy Mihály* szabadelvű győzött 527 szavazattal.

Peér, október 17. (Saj. tud. táv.) Itt **Förster Géza** szabadelvűvel szemben **Jankovich Béla** néppártit 77 szótöbbséggel választották meg országgyűlési képviselővé.

Letenye, október 17. (Saj. tud. táv.) Ma reggel az a hír terjedt el, hogy **Csesznák József** szabadelvű jelölt visszalép s így valószínűleg egyhangú választásra van kilátás.

Dárda, okt. 17. (Saját tud. táv.) A választás pont tizenkét órakor ért véget. Megválasztott **Kiss Emil** szabadelvű 633 szavazattal **Hermann Ottó** Kossuth-pártival szemben.

Nagymarton, október 17. (Saj. tud. távirata). **Dégen Gusztáv** szabadelvű 550 többséggel győzött **Tólas István** néppárti felett.

A román-görög szövetség.

Szent-Pétervár, okt. 16. A Nowoje Wremja nagyfotosságnak tartja György görög királynak legközelebbi látogatását, amelyet **Ferencz József** királynál fog tenni Bécsben. Az említett lap szerint a török-román szövetség mekkötése fog akkor szóba kerülni, amely Ausztria-Magyarország védnöksége mellett történik. (M. T. I.)

A reichsrath megnyitása.

Bécs, okt. 17. Az elnök 11 óra 15 perczkor megnyitja az ülést és rövid beszédében üdvözlö a házat. Ezután megemlékezik az uralkodóházban történt ürvendtes eseményről, Erzsébet főhercegnő eljegyzéséről, (a ház tagjai felállnak) és kéri a ház hozzájárulását ahhoz, hogy ennek nevében a trón számolyához juttassa szerencsekívánatait. (Helyeslés.)

Az elnök ezután a ház időközben elhunyt tagjairól **Veigelről** és **Kaizlról** meleg szavakban emlékezik meg, továbbá közli a házzal, hogy **Prade** képviselő lemondott alelnöki állásáról. A távozó alelnököknek köszönetet fejez ki mindenkor kollégális támogatásáért. (Bravo és Heilkiáltások balról.) Az elnök közli, hogy az alelnökválasztást a legközelebbi ülések egyikének napirendjére fogja kitűzni. **Hasteiger**, **Betelens** és **Flondor** új képviselők leteszik az esküt, Ezután felolvassák a beérkezett üggyiratokat. (M. T. I.)

Rablók áldozata.

Szegvár, okt. 17. (Saj. tud. táv.) **Szelánki András** jómódu paraszt gazdához, ki a temetkezési egyesület pénztárosa, ma éjjel rablók törtek be. A zajra kinyitotta a szoba ajtaját, ekkor a rablók megrohanták s fejszével hasították szét a fejét. **Juliska** leánya apja segélykiáltására előrohant a mellék szobából, az ártatlan leányt szintén agyonverték, a gyilkosság elkövetése után elmenekültek. Semmit sem vittek magokkal.

Délafrikai háború.

London, október 17. A Reuter-ügynökségnek jelentik Frankfortból e hó 15-éről: **Damant** őrnagy oszlopa e hó 15-én ideérkezett. **Roos** és **Meyer** parancsnokok kevéssel **Damant**nak Frankfortba érkezése előtt elhagyták a várost néhány száz főnyi kommandóikkal és dél felé visszavonultak. **Damant** üldözi őket és hét kocsit és kárét zsákmányul ejtett. Tegnap **Rawlinson** osztálya megütöközt **Meyer** kommandójával, mely alkalommal az utóbbinak emberei közül vagy huszan elesetek vagy fogságba es-

tek és a kommandó podgyásza **Rawlinson** kezébe esett.

Ma **Damant** Frankfortból délkeletre ment és elűzte **Roost** és **Mayert** **Blauvkrantz** melletti állásukból és később egy másik erős állásukból **Rodevat** mellett. A búrok három halottat és egy sebesültet vesztek. **Roos** parancsnok hadsegédét és több más búr elfogtak, négy kocsit és sok lovat zsákmányul ejtettek. Az angoloknak nem volt veszteségük. Tegnap **Remington** ezredes **Villersdorp** közelében a **Vaal** mentén üldözött egy kommandót. Három búr elesett, egy fogságba jutott. Huszonhét kocsit és kárét zsákmányul ejtettek. — **Bloemfontein**ből jelentik a Reuter-ügynökségnek e hó 15-éről: azok az osztályok, a melyek délkelet felé folytatnak hadműveleteket, az utóbbi napokban 70 búr fogtak el. **Wilson** ezredes támadást intézett **Miaurud** ellen **Jegesfontein** közelében és tíz embert elfogott. (M. T. I.)

Sikkasztó jegyző.

Majna-Frankfurt, okt. 17. A Frankfurter Zeitung jelenti Zürichből, hogy **Müller** ottani jegyzőt 95.000 frank összegű hivatalos sikkasztások miatt letartóztatták. (M. T. I.)

Eiselsberg temetése.

Nagy-Kikinda, okt. 17. (Saj. tud. táv.) Ma délután temették el nagy részvétellel, katonai pompa mellett **Eiselsberg** öngyilkos huszár főhadnagyot.

KOZGAZDASAG.

Reich Jenő és Társa

Társaság jelentése.

— A Tiszántul eredeti távirata. —

Határidők.

	Budapest, okt. 17.
Buza októberre	7 84
Buza áprilisra	8 80
Tengeri	5 14
Rozs okt.	6 69
Zab ápr.	6 98
Káposzta, repce, aug.	—

Értéktőzsde

	Budapest, okt. 17.
Osztrák hitel	625 50
Magyar hitel	629 50
Allamvasut	624 50
Rimamurányi	416
Magyar jelzálog	488
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. okt. 17-én.

Magyar aranyjárdék 4%	118 60
Magyar koronajárdék	92 85
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	121 75
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 3 1/2%	100 25
Magyar keleti vasuti államkötvény 1878-ból	119.—
Magyar föltáhermentesítési kötvény 4%	92 50
Italmérségi jog megváltási kötvény	99 85
Horváth-aszavónföldtáhermentesítési kötvény	98 50
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	177 50
Tiszszabályozás szegedi sorsjegyek kölcsön	144.—
Osztrák járdék papírban	98 80
Osztrák járdék ezüstben	98 20
Osztrák járdék aranyban	118 90
Osztrák korona járdék	95 10
Osztrák államsorsjegyek	138 50
Osztrák magyar bank részvény	16 80
Magyar hitelbank részvény	639 50
Osztrák hitelintézet részvény	625 50
Párisi vista	—
20 frankos arany (Napoleon) Par	19 01
Németbirodalmi márka	—
London vista	—
20 márkás arany	93 45

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

12358/901 tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyváradi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Batáry Imre** nagyváradi lakos végrehajthatónak **Pelle László** és neje **Delimán Mária** nagykeri lakosok végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében a nagykeri 96. sz. betétben A I. 1—13. sorszám alatt felvett beltelkes házból, szántórét földkekből és közös legelő járandóságból álló jószágtestnek **Pelle László** és neje **Delimán Mária** tulajdonánál bejegyzett 1/8-ad részére az 5050/901 tkv. sz. hirdetmény folytán foganatosított, de **Toja Demeter** nagykeri lakos utóajánlata következtében hatálytalannak nyilvánított árverés helyett elrendelt új árverésnek foganatosítására határidőül 1901. évi november hó 11-ik napjának délelőtti 10 óráját Nagyker község házához kitűzte.

Kikiáltási ár a **Toja Demeter** által utóajánlatilag megígért 1619 korona, melyen alul az árverésre kitétt ingatlan nem fog eladatni és ha ennél magasabb ígértet nem tétetnék, az ingatlan utóajánlattevő által megvettnek fog nyilváníthatni és pedig még akkor is, ha ő az árverésen nem jelenne meg.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál és Nagyker község előljáróságánál tekinthetők meg.

Nagyváradi, 1901. évi október 1. a kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Kiss András,
kir. trvszéki bíró.

Van szerencsénk a n. érdemű közönség szives tudomására adni, hogy az alant jegyzett cikkek árait mélyen leszállítottuk és

teljesen kiárusítjuk

u. m. Szines selyem kelmék, nyári női ruha szövetek, mosó zefir, batiszt, angol vászon és fehér batisztok.

Szövött áru kesztyűk, gyermek- és fiu tricó ing, nadrág, netz ingek.

Tenis flanel és satin ingek, övek, sapkák és egyéb idény cikkek.

Az összes raktáron levő napernyőket, blousokat és női fűzőket

minden elfogadható árban eladjuk.

Tisztelettel

Kunz József és társa cég,

Nagyváradi, Szt. László-tér.

A „TISZANTUL“

pártoktól és érdekköröktől független politikai napilap. Az Alföld legolvasottabb lapja s Nagyváradon, Bihar- és a szomszéd megyékben rendkívül nagy elterjedésnek örvend.

Előfizetési ára:

Nagyváradon negyedévre . . . 5 korona
Vidéken 6

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a lat. szert. kath. lelkészi hivatalok számára egyházhathóságilag jóváhagyott következő nyomtatványok:

Kereszteltek }
Bérmáltak }
Egybekeltek } anyakönyve, diósgyőri
Megholtak } papíron.
Megtértek }
Eltértek }

Bevétel }
Kiadás } templomszámadáshoz.

Alapítványok törzskönyve.
Anyakönyvek betűrendes mutatója.
Jegyesek naplója.

Kereszteltek }
Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.
Megholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.
Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

Esperesi látogatás jegyzőkönyve.
Esperesi gyűlés jegyzőkönyve.
Jelentés alapítványokról.
Évi jelentés iskolákról.
Templomi leltár.
Catalogus librorum.
Családi értesítő.
Elbocsájtó levél.
Keresztelési jegy.
Keresztelési Emlék.
Esperesi jegy.
Iktató könyv.
Kézbesítő könyv, kötve.
Imádság a szt. mise után (kemény papíron).

Kiadóhivatalunknál megrendelhetők

a Szent Vincze Intézet kiadásában megjelent b. e. NOGÁLL JÁNOS szerkesztette hitbuzgalmi munkák:

(Director instituti etiam sacra assignat pro pretio libellorum.)

Krisztus követése. 80 fillér, 8, 12, 16 korona.

Ligouri Szent Alfonz Vezérkönyve. 3 korona.

Boldogasszony követése. 2 korona 40 fillér.

B. Skupuli Lőrincz Lelki Harca. 2 korona.

Szeráf Hangok Szent Teréziától. 2 korona 40 fillér.

Keresztély Vezérczikkek. 2 korona.

Az Urangyala, füzve 2 kor.

Lilomszálak, füzve 3 kor.

Csarnok, 3 korona.

Szent Halmok, 3 korona.

Eredeti bolti áron kaphatók a PUSTET-féle liturgikus könyvek:

Breviarium, Missale, Pontificale Rituale etc.

Szent László

nyomda részvénytársaság

eivállal és készít:

izléses kivitelben

mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Névjegyekben, eljegyzési és esketési jelentésekben folyton a legujabb.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Nyomdai műintézetünkben a legnagyobb körültekintéssel készítettnek:

Hirlapok, folyóiratok, könyvek, füzetek, röpiratok,

körlevelek, falragaszok, hirdetménye,

részvények, árjegyzékek, jegyzőkönyvek,

pénz- és hitelintézeti nyomtatványok, évkönyvek,

meghívók, szinlapok, egyházi és mindennemű világi nyomtatványok,

névjegyek, tánczrendek, palaczkfeliratok, sorsjegyek,

gyászjelentések,

levélpapírok és borítékok, valamint más itt elő nem sorolt nyomtatványok.

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a gör. szert. kath. lelkészi hivatalok számára főhatóságilag jóváhagyott következő román nyelvű egyházi nyomtatványok:

1. Informatio papi özvegyekről s árvaokról.

2. Megtértek jegyzéke.

3. Hitehagyottak jegyzéke.

4. Elvált házások jegyzéke.

5. Szertartás szerinti vagy házasságok jegyzéke.

6. Vegyes házasságok jegyzéke.

7. Jelentés a kántor-tanító magaviseletéről.

8. Kimutatás a plebánia állapotáról.

9. Kereszteltek } anyakönyve, diósgyőri

10. Egybekeltek } papíron.

11. Megholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.

Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

12. Bevételi } számadás-ívek.

13. Kiadási }

14. Adósok jegyzéke.

15. Kereszteltek } anyakönyvi kivonata.

16. Egybekeltek }

17. Megholtak }

18. Esperesi látogatás jegyzőkönyve.

19. Iskolai jelentés.

20. Jelentés a templompénztár számadásairól.

21. Kereszteltek } anyakönyvi másolata.

22. Egybekeltek }

23. Megholtak }

KONYVNYOMDA.

Tömöntöde.

Disz és műkönyvkötészet.

Vonalzó intézet.

Ruggyanta bélyegző gyártás.